

Hoefslag

NUMMER 12 17 SEPTEMBER 2021 PRIJS € 8,50

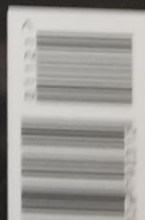
DRESSUUR

Marlies:
"Trots op mijn paard"

**Werking van
bloedzuigers**

Rien van der Schaaf over achterwaarts:

"Evenwicht is de basis"

A close-up photograph of a leech attached to a horse's leg. The leech is positioned vertically, with its head at the top and its body extending downwards. The body is segmented and has a mottled pattern of red, yellow, and green. The horse's leg is visible in the background, showing the skin and some hair. The lighting is soft, highlighting the texture of the leech and the skin.

Bloedzuigers inzetten bij paarden

Kleine apothekertjes die het verschil maken

Paarden behandelen met bloedzuigers. Het klinkt eigenlijk heel onaangenaam en ouderwets, maar deze therapie wordt op steeds grote schaal toegepast. Die glibberige zwarte beestjes doen meer dan alleen maar bijten en hun buik volzuigen.

TEKST EN FOTO'S: YVONNE BUIS-FRANKEN

Iedereen kent wel die tekeningen uit vroegere jaren van artsen met hun potten vol met bloedzuigers die zij gebruikten om hun patiënten te behandelen. Al sinds het begin van de jaartelling werd deze methode gebruikt en tot het begin van de vorige eeuw bleef die in zwang. Na de achttiende eeuw werden bloedzuigers nauwelijks meer toegepast, maar in de jaren zeventig van de vorige eeuw begonnen de diertjes toch weer aan een opmars. Men erkende dat ze de bloedsomloop konden stimuleren en ze werden met name bij huidproblemen ingezet. Tegenwoordig zijn er steeds meer artsen en natuurgenezers die de waarde van bloedzuigers herontdekken, ook in de

diergeneeskunde. Marjan Broer van Equineplus weet er alles van. "Ik kwam al vele jaren geleden in aanraking met bloedzuigers. Ik had een les van een Duitse fysiotherapeute en die had ze bij zich. Ik vond het heel interessant, maar de manier waarop ze bij haar aan hun einde kwamen stond mij zo tegen, dat ik mij er nooit verder mee beziggehouden heb. Totdat een collega therapeut mij belde en vertelde dat zij een cursus ging geven over bloedzuigers. Dat was toch een trigger om me er eens meer in te verdiepen. Ergens had ik het gevoel dat dit voor mij als therapeut wel eens de missende link zou kunnen zijn." Broer is actief op allerlei gebieden, zoals lymfedrainage, bewegingstherapie, sportmassage, cranio-sacraaltherapie, training en voeding. "Maar er zijn altijd van die paarden die je niet verder kunt helpen. Ik heb gemerkt dat voor een deel van die paarden de bloedzuigers het ei van Columbus waren."

Kleine apothekertjes

Marjan maakt gebruik van medicinale bloedzuigers die zij via de kwekerij kan bestellen. "Ze komen uit Duitsland, waar deze therapie ook voor mensen zeer regelmatig wordt toegepast. Daar worden ze onder speciale omstandigheden gekweekt. Het zijn ongeveer vijf tot acht centimeter lange wormpjes. Ze leven in water en wanneer ze 'vers' zijn, bewegen ze heel snel. Ze lijken zwart maar zeker als ze zich volgezogen hebben, zie je dat ze allerlei kleuren groen en bruin hebben. Hun mond is een soort zuignap waarmee ze zich

HOE WERKT HET?

Marjan vertelt: "Op de plaats waar ik wil behandelen, zet ik zo'n vijf tot tien bloedzuigers, afhankelijk van de grootte en de ernst van het probleem. Ik gebruik meestal een grote pleister of verband, waarvan ik een hoekje open houd. Daar gooi ik dan een aantal in. Zo blijven ze in eerste instantie even op hun plek. Hebben ze eenmaal gebeten dan blijven ze wel hangen. Niet alle bloedzuigers bijten overigens; er zijn er ook bij die niet bijten. Als de beestjes nog moeten aanhechten, vinden de paarden dat wat vervelend, alsof er een vlieg op ze zit. Maar zitten ze eenmaal vast met hun zuigmond, dan worden de paarden meestal rustig. Sommigen zelfs ronduit slaperig, de bloedzuigers scheiden namelijk ook een kalmerend stofje uit. Na een tijdje haal ik de pleisters weg, zodat ik kan zien wat er gebeurt. Je ziet de bloedzuigers pulseren en langzaamaan worden ze steeds dikker en langer. Ze gaan dan ook steeds langzamer bewegen. Als de bloedzuigers klaar zijn, loopt uit het wondje wat bloed, maar dit is veel plakkeriger dan normaal bloed. Het blijft ook veel roder dan normaal bij een wond en heeft een andere consistentie. Dat komt omdat er al veel afvalstoffen zitten. De meeste bloedzuigers vallen er na een half uur tot een uur vanzelf af. Soms moet je ze wat helpen. Mijn gevoel zegt dat hoe groter het probleem is, hoe beter bloedzuigers bijten."

kunnen vastbijten. Dat doet niet echt zeer, maar je voelt het wel. In hun speeksel hebben ze wel zestig stoffjes, die verschillende functies hebben. Om te beginnen zijn die pijnstillend, waardoor je er na de beet vrijwel direct niets meer van voelt. Daarnaast zijn ze bloedverdunnend en zorgen ze voor een betere doorbloeding. Doordat het bloed ter plaatse wordt verdund, wordt de doorstroming versneld en daarmee de afvoer van afvalstoffen, maar ook de aanvoer van afweerstoffen. Zo kun je ze op allerlei mogelijke manieren inzetten."

Hoefbevangenheid

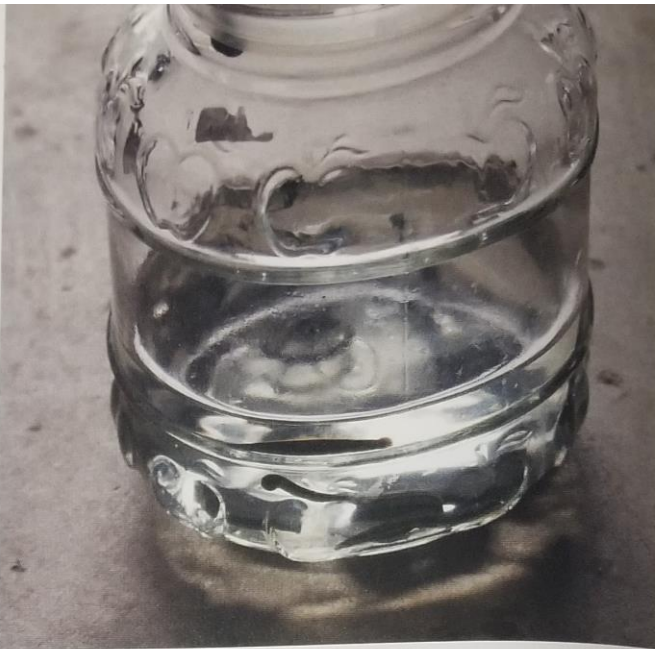
Een van de meest voorkomende indicaties om bloedzuigers te gebruiken is hoofbevangenheid. "Bij een hoofbevangen paard ontstaat er ontsteking van de verbindende lamellenstructuur tussen de hoof en de onderliggende structuren. Bij een ontsteking ontstaat altijd zwelling, maar in de voet kan deze nergens naartoe. Dat zorgt er dus voor dat de bloedvaten worden dichtgedrukt en het paard door de zwelling en de daaropvolgende kanteling van het hoofbeen kots kreupel wordt. Je kunt wel bloedverdunners geven en ontstekingsremmers, maar heel vaak werken die onvoldoende. Het bloed in die voet raakt steeds meer

verdikt, afvalstoffen worden niet opgeruimd en voedingsstoffen komen niet aan. Door bloedzuigers op de kroonrand te zetten kun je dit proces doorbreken. Zij zorgen ervoor dat er wat 'lucht' komt, de druk gaat er iets af en de doorbloeding wordt beter. Maar de bloedzuigers spugen ook diverse stoffjes uit die antibacterieel en ontstekingsremmend werken en lymfestoffen afvoeren maar ook smerend kunnen werken voor gewrichten. Dit werkt dus voor

paarden met hoofbevangenheid, maar bijvoorbeeld ook bij chronische artrose zoals spat. Het zal niet zorgen dat het weggaat, de schade is er al en zal blijvend zijn, maar het kan wel zorgen voor een betere doorbloeding en smering."

Voordelen

"Het grootste voordeel van bloedzuigers vind ik dat ze heel lokaal kunnen werken. Je hoeft dus geen injectie te geven die in het hele lichaam doorwerkt. Ze werken het beste in de acute fase van een probleem, maar ik gebruik ze ook bij paarden met chronische, uitzichtloze problemen. Ik kan het lokaal inzetten, zoals bij een kraakprobleem. En laatst had ik een paard met een flink gezwollen tekenbeet, precies bij de singel. Even een bloedzuiger erop en ze kon weer worden gereden. Zeker als je dan net voor een belangrijk kampioenschap zit is dat wel heel fijn. Ik had ook een merrie die door omstandigheden vijf keer in hele korte tijd was geopereerd. Haar hele lijf was uit balans. Ik heb toen op diverse plaatsen, die zijn bepaald vanuit de natuurgeneeskunde, bloedzuigers op haar lijf gezet. Daarna knapte ze duidelijk een heel stuk sneller op. In

YVONNE BUIS-FRANKEN

LEVEN GERED

Angel is een zestienjarige Shetlandpony op de zorgboerderij waar Marian Buivenga verantwoordelijk is voor de gezondheidszorg van de pony's en paarden. "Angel was al enige tijd kreupel. We hadden van alles geprobeerd, maar niets leek te helpen. De laatste tijd gaven we haar ook een ontstekingsremmende pijnstilling maar ondanks dat kon ze nog maar amper op haar benen staan en lag ze vooral. Eigenlijk kon het niet langer. Ik sprak Marjan en zij stelde voor om bloedzuigers te proberen. Ik was direct voorstander. Het is een hele oude methode die in de vergetelheid is geraakt, maar past heel goed bij onze biologische en holistische insteek. Marjan is twee keer geweest. De eerste keer zagen we al duidelijk resultaat. De merrie stond vrijwel meteen na de behandeling op en deed enkele pasjes. Maar dit resultaat bleef toch niet goed genoeg. Daarop hebben we haar een tweede keer laten behandelen. Dat is nu vier weken geleden en nu maakte ze vandaag haar eerste drafpasjes aan de hand. Voor Angel was het echt erop of eronder, dus we zijn enorm blij met dit resultaat. De bloedzuigers hebben haar leven gered."

dat soort gevallen kan het wel zijn dat je een behandeling drie tot vijf keer moet herhalen. En garantie krijg je natuurlijk niet. Maar dat krijg je nooit ook niet wanneer een regulier dierenarts jouw paard een injectie geeft. Je weet nooit of het gaat helpen."

Diagnoses

De lijst van diagnoses waarvoor Marjan bloedzuigers inzet is lang: "Zoals gezegd gebruik ik het bij hoefbevangenheid, waarmee ik goede resultaten boek, maar je kunt ze ook inzetten bij artrose, artritis, peesblessures, peesontstekingen, mok, gallen, piephakken, stalbenen, staart- en maneneczeem, spierbevangenheid, sarcoiden, gewrichtsontsteking en wonden. Vooral op plekken die minder goed doorbloed zijn, heeft e methode veel effect. Ook heb ik al goede resultaten geboekt bij paarden met oedemen, vochtophopingen en Einschuss, een zogenaamde 'olifantenspoot'. Die paarden kreeg ik al regelmatig voor lymfedrainage en tapen, maar vaak is dat niet voldoende. Ik heb er nu een paar behandeld met bloedzuigers en vind het resultaat verbluffend. De bloedzuigmethode is niet alleen maar symptoombestrijding. Ja, ze halen een deel van de druk weg en zorgen direct voor minder swelling. Daardoor wordt een dik been bijvoorbeeld dunner. Maar door de verbeterde afvoer van afvalstoffen en oude kapotte eiwitten zal het vocht niet direct terugkomen. Bovendien wordt door de verhoogde doorbloeding het ingezette traject, ook nadat de bloedzuigers weg zijn, voortgezet. Vaak zie je nog enkele dagen nawerking. En is het resultaat dan nog niet voldoende, dan kun je de behandeling na enkele weken herhalen. Zeker bij oedemen, Einschuss, chronisch lymfoedeem (CPL) en hoefbevangenheid combineer ik de bloedzuigers altijd met lymfedrainage en met lymfetaping. Deze drie therapieën vullen elkaar mooi aan."

Preventief

Niet alleen therapeutisch, maar ook preventief zou je bloedzuigers

kunnen gebruiken. "Dan doe je een systematische behandeling. Ik zet dan bloedzuigers op de ribben, in het lumbaalgebied op de lendenen. Dan zet ik er nog een op het SI gewricht en op de staart. Op deze manier schoont het hele systeem op en wordt het lymfesysteem geactiveerd. Dit zou je om de paar maanden kunnen doen, net zoals je een osteopaat naar je paard laat kijken. En je kunt ze bijvoorbeeld ook gebruiken om gallen wat te verminderen. Ze zullen minder gaan opvallen. Langzaam lopen ze na verloop van tijd wel weer vol, maar als je de behandeling regelmatig herhaalt, blijven de benen mooi slank." De behandeling is niet ingewikkeld. "Op de benen gebruik ik een soort steunkous, die ik aan de onderkant vastzet met tape, waarna ik ze er gewoon in stop en op de bovenkant ook tape plak. Op een knie is een verband plakken een stuk lastiger omdat iedere beweging die het paard maakt heel groot doorkomt. Bij warm of juist heel koud weer kunnen de bloedzuigers ook wel eens slecht bijten, maar over het algemeen is het niet moeilijk om ze aan te laten hechten.

Als ze klaar zijn, vang ik de bloedzuigers op in een klein potje water. Anderen die bloedzuigers gebruiken, voeren ze dan direct af, op wat voor manier dan ook. Officieel zijn ze medisch afval, maar ik voel me daar niet goed bij. Ze hebben heel goed werk verricht voor mij en de paarden, dus ik ben ook goed voor ze. Ik spoel ze thuis af en stop ze dan in een bak met schoon water in de koelkast. De volgezogen bloedzuigers komen dan in een soort van winterslaap. Hierna stop ik ze in de vriezer, maar daar merken ze dan niets meer van. Hier sterven ze van de kou. De bloedzuigers moeten hun leven geven om onze paarden te helpen, maar op deze manier kan ik daar voor mijzelf mee leven.

De behandelde paarden geef ik meestal twee dagen rust, zodat de ontstane gaatjes kunnen helen en het immuunsysteem optimaal werk kan verrichten. Hierna mogen ze weer terug in het werk worden genomen. De bloedzuigertherapie is een hele mooie techniek om zonder medicijnen en dus ook zonder doping, veel problemen te kunnen behandelen."

OEDEEM

Marjolein Grin-Schriek is dressuuramazone en fokt regelmatig een veulen. Haar zevenjarige merrie Julivia Fleur kreeg tijdens de hengstigheid vocht onderin haar buik en had daar veel last van. Marjolein: "Het begon bij het uier, maar het vocht begon zich steeds meer op te hopen. In een week zat er een plakkaat van circa vijf centimeter dik vocht onder haar buik, alsof ze bijna moest bevallen. Maar ze was helemaal niet drachtig! Daarbij was ze ook echt een beetje ziek. Ze stond met een opgebolde rug, ze had geen koorts maar voelde zich duidelijk niet lekker. Ze liep heel voorzichtig en wilde slecht eten. Na een paar dagen belde ik dus de dierenarts. 'Niets aan de hand', zei deze, 'het is hormonaal, dat trekt wel weer weg.' Hij wilde wel vochtafdrijvers geven, maar dat zag ik niet zo zitten, want die werken door het hele lichaam. Daarbij is het een vorm van doping. Toevallig sprak ik Marjan en die zei dat bloedzuigers wellicht konden helpen. Ze heeft aan beide kanten van de buik vier bloedzuigers geplaatst, die deden direct hun werk. Al meteen toen ze zich hadden volgezogen, zag je al golven in de swelling, het opgezwollen gebied voelde direct zachter aan. Na drie dagen was het helemaal weg! En het is ook niet meer teruggekomen. Ik heb het paard nu ook laten behandelen aan haar knieën, die soms licht haken. Ik ben benieuwd of ze ook daar resultaat hebben, ik hoop het. Maar in ieder geval ben ik al heel blij dat ze de merrie zo snel heeft kunnen helpen, ze knapte direct op. Ik ben heel blij dat Marjan is gekomen."